

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยด้านตำแหน่งภายในวัด อายุ ระยะเวลาที่บวช ระดับการศึกษา(ทางธรรม บาลี และทางโลก) จะมีผลต่อบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนใน 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาจิตใจอย่างไรบ้าง นอกจากนี้จะมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 รูป เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิจัย และได้นำผล ผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ทั้ง 5 ด้าน
3. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน
4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทในการพัฒนาชุมชน

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ตำแหน่งภายในวัด

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งภายในวัด

ตำแหน่งภายในวัด	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าอาวาส	140	43.7
พระลูกวัด	180	56.3
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป เป็นเจ้าอาวาส จำนวน 140 รูป คิดเป็นร้อยละ 43.7 และเป็นพระลูกวัด จำนวน 180 รูป คิดเป็นร้อยละ 56.3 ในสัดส่วนจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งพบว่า เป็นพระลูกวัดมากกว่า เจ้าอาวาส เนื่องจากในแต่ละวัดจะมีเจ้าอาวาสเพียงรูปเดียว นอกนั้นก็จะเป็นพระลูกวัด จึงทำให้สัดส่วนของพระลูกวัดมากกว่าเจ้าอาวาส

1.2 อายุ

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ 20—30 ปี	67	20.9
อายุ 31—40 ปี	73	22.9
อายุ 41—50 ปี	90	28.1
อายุ 51 ปีขึ้นไป	90	28.1
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 3 กลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุดมีสองกลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 41—50 ปี กับกลุ่มอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.1 กลุ่มรองลงมาอันดับสอง คือ กลุ่มที่มีอายุ 31—40 ปี จำนวน 73 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.9 กลุ่มที่มีอายุน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 20—30 ปี จำนวน 67 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.9

1.3 ระยะเวลาที่บวช

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่บวช

ระยะเวลาที่บวช	จำนวน	ร้อยละ
1 – 10 พรรษา	112	35.0
11 – 20 พรรษา	84	26.3
21 – 30 พรรษา	90	28.1
31 พรรษาขึ้นไป	34	10.6
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 4 ระยะเวลาที่บวชของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุดมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 1 – 10 พรรษา จำนวน 112 รูป คิดเป็นร้อยละ 35.0 กลุ่มรองลงมาอันดับสองมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 21 – 30 พรรษา จำนวน 90 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.1 กลุ่มรองลงมาอันดับสามมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 11 – 20 พรรษา จำนวน 84 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.3 กลุ่มที่มีระยะเวลาที่บวชน้อยที่สุด อยู่ในช่วง 31 พรรษาขึ้นไป จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 10.6

1.4 ระดับการศึกษาทางธรรม

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางธรรม

ระดับการศึกษาทางธรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีวุฒิทางธรรม	22	6.9
นักธรรมตรี	25	7.8
นักธรรมโท	49	15.3
นักธรรมเอก	224	70.0
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 5 ระดับการศึกษาทางธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุดมีระดับการศึกษานักธรรมเอก จำนวน 224 รูป คิดเป็นร้อยละ 70.0 กลุ่มรองลงมาอันดับสองมีระดับการศึกษานักธรรมโท จำนวน 49 รูป คิดเป็นร้อยละ 15.3 กลุ่มรองลงมาอันดับสามมีระดับการศึกษานักธรรมตรี จำนวน 25 รูป คิดเป็นร้อยละ 7.8 ส่วนกลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรมเป็นกลุ่มน้อยที่สุด จำนวน 22 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.9

1.5 ระดับการศึกษาทางภาษาบาลี

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางบาลี

ระดับการศึกษาทางภาษาบาลี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีวุฒิทางภาษาบาลี	171	53.4
ป.ธ. 1 - 2	42	13.1
ป.ธ. 3 - 6	84	26.3
ป.ธ. 7 - 9	23	7.2
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 6 ระดับการศึกษาภาษาบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุด คือ กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางภาษาบาลี จำนวน 171 รูป คิดเป็นร้อยละ 53.4 กลุ่มรองลงมาอันดับสองเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาภาษาบาลี ป.ธ. 3—6 จำนวน 84 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.3 กลุ่มรองลงมาอันดับสามเป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาภาษาบาลี ป.ธ. 1—2 จำนวน 42 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.1 และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาทางภาษาบาลีน้อยที่สุด ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้ ป.ธ. 7—9 จำนวน 23 รูป คิดเป็นร้อยละ 7.2

1.6 ระดับการศึกษาทางโลก

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางโลก

ระดับการศึกษาทางโลก	จำนวน	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	74	23.1
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22	6.9
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	37.2
ระดับอนุปริญญาขึ้นไป	105	32.8
รวม	320	100.0

จากตารางที่ 7 ระดับการศึกษาทางโลกของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุดมีการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 119 รูป คิดเป็นร้อยละ 37.2 กลุ่มรองลงมาอันดับสองมีการศึกษาทางโลกระดับอนุปริญญาขึ้นไป จำนวน 105 รูป คิดเป็นร้อยละ 32.8 กลุ่มรองลงมาอันดับสามมีการศึกษาทางโลกระดับประถมศึกษา จำนวน 74 รูป คิดเป็นร้อยละ 23.1 และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาทางโลกน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 22 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.9

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ทั้ง 5 ด้าน

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 8 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	0.71	70.00	29.29	100	63.91	2	.000*	.45
พระลูกวัด	31.67	60.56	7.78	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสผู้ช่วยเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางนั้นมีมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 29.29 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 0.71 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 60.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 31.67 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 7.78

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 63.91 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 9 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ของอายุกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20 – 30 ปี	32.84	52.24	14.93	100	33.29	6	.000*	.23
31 – 40 ปี	28.77	58.90	12.33	100				
41 – 50 ปี	11.11	75.56	13.33	100				
51 ปีขึ้นไป	5.56	67.78	26.67	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20 – 30 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 52.24 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 32.84 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 14.93 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31 – 40 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 58.90 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 28.77 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 12.33 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41 – 50 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 75.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 13.33 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.11 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 67.78 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 26.67 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.56

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 33.29 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 10 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาท
ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1 – 10 พรรษา	33.04	57.14	9.82	100	41.85	6	.000*	.26
11 – 20 พรรษา	20.24	66.67	13.10	100				
21 – 30 พรรษา	3.33	68.89	27.78	100				
31 พรรษาขึ้นไป	2.94	73.53	23.53	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาที่บวช ระหว่าง 1 – 10 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 57.14 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 33.04 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 9.82 กลุ่มที่มีระยะเวลาที่บวช ระหว่าง 11 – 20 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 20.24 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 13.10 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21 – 30 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 68.89 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 27.78 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.33 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวชตั้งแต่ 31 พรรษาขึ้นไป มีบทบาทในด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 73.53 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 23.53 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.94

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 41.85 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือระยะเวลาที่บวชมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 11 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	ระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	27.27	68.18	4.55	100	28.90	6	.000*	.21
นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	32.00	64.00	4.00	100				
นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	36.73	55.10	8.16	100				
นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	11.61	66.52	21.88	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 68.18 และรองลงมาคือมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับน้อย ร้อยละ 27.27 และจำนวนน้อยที่สุดมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับมาก ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่ได้แก่นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.00 รองลงมาคือมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับน้อย ร้อยละ 32.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับมาก ร้อยละ 4.00 กลุ่มที่ได้แก่นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 55.10 รองลงมาคือมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับน้อย ร้อยละ 36.73 และจำนวนน้อยที่สุดมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับมาก ร้อยละ 8.16 กลุ่มที่ได้แก่นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 66.52 รองลงมาคือมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับมาก ร้อยละ 21.88 และจำนวนน้อยที่สุดมีระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับน้อย ร้อยละ 11.61

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 28.90 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีผลต่อระดับความสามารถทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษทางบาลีกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 12 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ของการศึกษทางบาลีกับระดับบทบาท
ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ระดับการศึกษา ทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	25.15	64.91	9.94	100	22.38	6	.001*	.19
ป.ธ. 1 - 2	14.29	61.90	23.81	100				
ป.ธ. 3 - 6	7.14	66.67	26.19	100				
ป.ธ. 7 - 9	13.04	60.87	26.09	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.91 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 25.15 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 9.94 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 1 - 2 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 61.90 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 23.81 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 14.29 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 3 - 6 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 26.19 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.14 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 7 - 9 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 60.87 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 26.09 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.04

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษทางบาลีกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 22.38 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษทางบาลีมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 13 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาท
ด้านการศึกษาสงเคราะห์

ระดับการศึกษา ทางโลก	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ประถมศึกษา	16.22	75.68	8.11	100	16.27	6	.012*	.16
มัธยมต้น	18.18	77.27	4.55	100				
มัธยมปลาย / ปวช.	19.33	64.71	15.97	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	18.10	54.29	27.62	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 75.68 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 16.22 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 8.11 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 77.27 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 18.18 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 19.33 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 15.97 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 54.29 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 27.62 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 18.10

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 16.27 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางโลกมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 14 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาท
ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้าน การสาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
	เจ้าอาวาส	1.43	41.43					
พระลูกวัด	11.67	72.22	16.11	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมากนั้นมีมากที่สุด ร้อยละ 57.14 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.43 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.43 กลุ่มพระลูกวัด มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 72.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 16.11 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.67

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 63.12 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

2.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

ตารางที่ 16 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาท
ด้านการสาธารณสงเคราะห์

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้านการ สาธารณสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1 – 10 พรรษา	11.61	73.21	15.18	100	36.82	6	.000*	.24
11 – 20 พรรษา	9.52	54.76	35.71	100				
21 – 30 พรรษา	1.11	47.78	51.11	100				
31 พรรษาขึ้นไป	2.94	56.00	47.06	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1 – 10 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 73.21 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 15.18 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.61 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11 – 20 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 54.76 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 35.71 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.52 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21 – 30 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 51.11 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.78 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.11 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษาขึ้นไป มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 56.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 47.06 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.94

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 36.82 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือระยะเวลาที่บวชมีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

2.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 17 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของการศึกษาทางธรรมกับระดับบทบาท
ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การศึกษาทางธรรม	ระดับบทบาทด้านการ สาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	4.55	90.91	4.55	100	21.21	6	.002*	.18
นักธรรมตรี	12.00	60.00	28.00	100				
นักธรรมโท	10.20	71.43	18.37	100				
นักธรรมเอก	6.25	52.68	41.07	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 90.91 รองลงมา มีบทบาทเท่ากัน 2 ระดับ คือ มีบทบาทในระดับน้อยและบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่ได้้นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 60.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 28.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 12.00 กลุ่มที่ได้้นักธรรมโท มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.43 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 18.37 และจำนวนน้อยที่สุด มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 10.20 กลุ่มที่ได้้นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 52.68 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 41.07 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.25

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 21.21 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางธรรมมีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

2.11 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 18 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาท
ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้านการ สาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	8.19	67.25	24.56	100	20.00	6	.003*	.18
ป.ธ. 1--2	11.90	50.00	38.10	100				
ป.ธ. 3--6	2.38	51.19	46.43	100				
ป.ธ. 7--9	8.70	39.13	52.17	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 67.25 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 24.56 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.19 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 38.10 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.90 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 51.19 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 46.43 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.38 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 52.17 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.13 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.70

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 20.00 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาวงบาลีมีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

2.12 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 19 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาระดับโลกกับระดับบทบาท
ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การศึกษาระดับโลก	ระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ประถมศึกษา	9.46	68.92	21.62	100	12.17	6	.058*	.14
มัธยมต้น	9.09	59.09	31.82	100				
มัธยมปลาย / ปวช.	5.04	62.18	32.77	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	7.62	47.62	44.76	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 68.92 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 21.62 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.46 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 59.09 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 31.82 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 62.18 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 32.77 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.04 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 47.62 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 44.76 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.62

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 12.17 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาระดับโลกไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านสาธารณสุขสงเคราะห์

2.13 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 20 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาท
ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	2.86	63.57	33.57	100	46.95	2	.000*	.38
พระลูกวัด	26.11	63.33	10.56	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 20 พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางนั้นมีมากที่สุด ร้อยละ 63.57 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 33.57 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.86 กลุ่มพระลูกวัด มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 63.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 26.11 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 10.56

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 46.95 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 21 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของอายุกับระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การเผยแพร่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20 – 30 ปี	29.85	58.21	11.94	100	26.53	6	.000*	.21
31 – 40 ปี	19.18	63.01	17.81	100				
41 – 50 ปี	13.33	70.00	16.67	100				
51 ปีขึ้นไป	5.56	61.11	33.33	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20 – 30 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 58.21 รองลงมามีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 29.85 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 11.94 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31 – 40 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 63.01 รองลงมามีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 19.18 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 17.81 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41 – 50 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 16.67 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.33 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 61.11 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 33.33 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.56

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม พบว่าค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 26.53 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

2.15 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 22 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาท
ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1-10 พรรษา	26.79	62.50	10.71	100	26.90	6	.000*	.21
11-20 พรรษา	15.48	65.48	19.05	100				
21-30 พรรษา	6.67	62.22	31.11	100				
31 พรรษาขึ้นไป	5.88	64.71	29.41	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 62.50 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 26.79 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 10.71 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 65.48 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 19.05 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 15.48 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 62.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 31.11 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.67 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษาขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 29.41 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.88

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาพักกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 26.90 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือระยะเวลาพักมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

2.16 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 23 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับบทบาทด้าน การเผยแพร่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer*V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	40.91	54.55	4.55	100	41.43	6	.000*	.25
นักธรรมตรี	40.00	40.00	20.00	100				
นักธรรมโท	28.57	61.22	10.20	100				
นักธรรมเอก	8.04	67.41	24.55	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 54.55 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 40.91 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมชั้นตรี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับน้อยและระดับปานกลางมีมากที่สุดเท่ากัน อยู่ 2 ระดับ คือ ระดับน้อยและระดับปานกลาง ร้อยละ 40.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 20.00 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 28.57 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 10.20 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 67.41 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 24.55 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.04

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 41.43 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางธรรมมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.17 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 24 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	การเผยแผ่ศาสนาธรรม							
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	22.22	66.08	11.70	100	34.92	6	.000*	.23
ป.ธ. 1-2	19.05	42.86	38.10	100				
ป.ธ. 3-6	2.38	71.43	26.19	100				
ป.ธ. 7-9	13.04	52.17	34.78	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 66.08 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 22.22 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 11.70 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 42.86 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 38.10 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 19.05 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.43 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 26.19 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.38 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 52.17 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 34.78 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.04

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 34.92 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางบาลีมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.18 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 25 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer*V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ประถมศึกษา	17.57	71.62	10.81	100	14.45	6	.025*	.15
มัธยมต้น	9.09	77.27	13.64	100				
มัธยมปลาย / ปวช.	18.49	63.03	18.49	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	13.33	55.24	31.43	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.62 รองลงมามีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 17.57 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 10.81 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 77.27 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 13.64 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 63.03 รองลงมามีบทบาท 2 ระดับเท่ากัน คือ มีบทบาทในระดับน้อยและในระดับมาก ร้อยละ 18.49 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 55.24 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 31.43 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.33

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านโลกกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 14.45 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาด้านโลกมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.19 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 26 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	2.14	40.00	57.86	100	60.55	2	.000*	.44
พระลูกวัด	9.44	73.89	16.67	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 26 พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 57.86 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.14 กลุ่มพระลูกวัด มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 73.89 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 16.67 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.44

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 60.55 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.20 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 27 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของอายุกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

อายุ	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
20-30 ปี	10.45	71.64	17.91	100	31.05	6	.000 [*]	.22
31-40 ปี	12.33	56.16	31.51	100				
41-50 ปี	1.11	66.67	32.22	100				
51 ปีขึ้นไป	3.33	44.44	52.22	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.64 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 17.91 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 10.45 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 56.16 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 31.51 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 12.33 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 32.22 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.11 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 52.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.44 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.33

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 31.05 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.21 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 28 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาท
ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การส่งเสริมศิลป วัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1 – 10 พรรษา	9.82	72.32	17.86	100	30.74	6	.000*	.22
11 – 20 พรรษา	7.14	57.14	35.71	100				
21 – 30 พรรษา	1.11	45.56	53.33	100				
31 พรรษาขึ้นไป	5.88	55.88	38.24	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1 – 10 พรรษา มีบทบาท
ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 72.32 รองลงมา
มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 17.86 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ
9.82 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11 – 20 พรรษา มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลป
วัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 57.14 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก
ร้อยละ 35.71 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.14 กลุ่มที่มีระยะเวลา
ที่บวช ระหว่าง 21 – 30 พรรษา มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก
มีมากที่สุด ร้อยละ 53.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 45.56 และ
จำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.11 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา
ขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 55.88
รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 38.24 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย
ร้อยละ 5.88

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาพักกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 30.74 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือระยะเวลาพักมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.22 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 29 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer*V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	13.64	72.73	13.64	100	14.13	6	.028*	.15
นักธรรมตรี	8.00	64.00	28.00	100				
นักธรรมโท	8.16	71.43	20.41	100				
นักธรรมเอก	4.91	54.46	40.63	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 72.73 รองลงมา มีบทบาทเท่ากัน 2 ระดับ คือ มีบทบาทในระดับน้อยและระดับมาก ร้อยละ 13.64 กลุ่มที่ได้้นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 28.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.00 กลุ่มที่ได้้นักธรรมโท มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.43 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 20.41 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.16 กลุ่มที่ได้้นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการส่งเสริม

ศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 54.46 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 40.63 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.91

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 14.13 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาศึกษาทางธรรมมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.23 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 30 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	6.43	65.50	28.07	100	13.06	6	.042*	.14
ป.ธ. 1-2	9.52	52.38	38.10	100				
ป.ธ. 3-6	3.57	47.62	48.81	100				
ป.ธ. 7-9	8.70	65.22	26.09	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 65.50 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 28.07 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.43 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 52.38 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 38.10 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.52 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 48.81 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.62 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.57 กลุ่มที่ได้ ป.ช. 7-9 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 65.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 26.09 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.70

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 13.06 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางบาลีมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.24 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 31 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ประถมศึกษา	4.05	72.97	22.97	100	22.53	6	.001*	.19
มัธยมต้น	9.09	59.09	31.82	100				
มัธยมปลาย / ปวช.	2.52	64.71	32.77	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	11.43	42.86	45.71	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 72.97 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 22.97 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.05

กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 59.09 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 31.82 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 64.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 32.77 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.52 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมากมีมากที่สุด ร้อยละ 45.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.86 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.43

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ไคค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 22.53 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางโลกมีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.25 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 32 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	1.43	47.86	50.71	100	55.53	2	.000*	.42
พระลูกวัด	11.11	75.00	13.89	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 32 พระสงฆ์ที่มีตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมากนั้นมีมากที่สุด ร้อยละ 50.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.86 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.43 กลุ่มพระลูกวัด มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 75.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 13.89 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.11

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 55.53 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.26 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 33 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของอายุกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

อายุ	ระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
20-30 ปี	14.93	71.64	13.43	100	30.56	6	.000*	.22
31-40 ปี	10.96	60.27	28.77	100				
41-50 ปี	2.22	70.00	27.78	100				
51 ปีขึ้นไป	2.22	52.22	45.56	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.64 รองลงมามีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 14.93 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 13.43 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 60.27 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 28.77 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 10.96 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 70.00 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 27.78 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.22 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 52.22 รองลงมามีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 45.56 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.22

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 30.56 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคืออายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.27 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 34 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
1 – 10 พรรษา	13.39	75.89	10.71	100	40.04	6	.000*	.25
11 – 20 พรรษา	5.95	59.52	34.52	100				
21 – 30 พรรษา	1.11	55.56	43.33	100				
31 พรรษาขึ้นไป	2.94	50.00	47.06	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 34 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1 – 10 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 75.89 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.39 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 10.71 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11 – 20 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 59.52 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 34.52 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.95 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21 – 30 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 55.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 43.33 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.11 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษาขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 47.06 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.94

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาบวชกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 40.04 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือระยะเวลาบวชมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.28 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาด้านการศึกษาด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 35 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาด้านการศึกษาด้านการพัฒนาจิตใจ
ด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาด้านการศึกษาด้านการพัฒนาจิตใจ	ระดับการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	9.09	86.36	4.55	100	19.16	6	.004*	.17
นักธรรมตรี	8.00	76.00	16.00	100				
นักธรรมโท	10.20	73.47	16.33	100				
นักธรรมเอก	5.80	57.14	37.05	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 35 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 86.36 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 76.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 16.00 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.00 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 73.47 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 16.33 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 10.20 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 57.14 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 37.05 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.80

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 19.16 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาด้านการศึกษาด้านการพัฒนาจิตใจ

2.29 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 36 ร้อยละ และค่าไค-สแควร์ของการศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาท
ด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน การพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	6.43	71.93	21.64	100	22.52	6	.001*	.19
ป.ธ. 1-2	16.67	47.62	35.71	100				
ป.ธ. 3-6	2.38	54.76	42.86	100				
ป.ธ. 7-9	8.70	56.52	34.78	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 71.93 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 21.64 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.43 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 47.62 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 35.71 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 16.67 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 54.76 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 42.86 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.38 กลุ่มที่ได้ ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 56.52 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 34.78 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.70

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 22.52 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาทางบาลีมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.30 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 37 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ของการศึกษาระดับโลกกับระดับบทบาท
ด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาระดับโลก	ระดับบทบาทด้าน การพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer'V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ประถมศึกษา	2.70	77.03	20.27	100	24.11	6	.000 [*]	.19
มัธยมต้น	4.55	77.27	18.18	100				
มัธยมปลาย / ปวช.	5.04	67.23	27.73	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	12.38	45.71	41.90	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 37 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้าน
การพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 77.03 รองลงมา มีบทบาทในระดับ
มาก ร้อยละ 20.27 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.70 กลุ่มที่
เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด
ร้อยละ 77.27 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 18.18 และจำนวนน้อยที่สุดมี
บทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.
มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 67.23 รองลงมา
มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 27.73 และจำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย
ร้อยละ 5.04 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับ
ปานกลางมีมากที่สุด ร้อยละ 45.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 41.90 และ
จำนวนน้อยที่สุดมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 12.38

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ
พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 24.11 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 นั่นคือการศึกษาระดับโลกมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาชุมชนรวม ทั้ง 5 ด้าน

บทบาทรายด้าน	จำนวน พระสงฆ์(รูป)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ บทบาท
1. ด้านการศึกษาสงเคราะห์	320	2.96	0.71	ปานกลาง
2. ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์	320	3.34	0.60	ปานกลาง
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	320	3.01	0.68	ปานกลาง
4. ด้านการส่งเสริมศิลป วัฒนธรรม	320	3.36	0.62	ปานกลาง
5. ด้านการพัฒนาจิตใจ	320	3.26	0.59	ปานกลาง
รวม		3.19	0.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 38 พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 320 รูป พบว่า บทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการ
พัฒนาชุมชน ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน เท่ากับ 3.19 ซึ่งแปลความหมายตามเกณฑ์
ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับ บทบาทในการพัฒนาชุมชน

จากการตรวจสอบส่วนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 320 รูป ซึ่งเป็นพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้เสนอแนะความคิดเห็น และแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับตามบทบาทที่กำหนดไว้ มี 5 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 95 รูป โดยได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

1.1 พระสงฆ์ควรได้รับการสนับสนุนในการเข้าร่วมจัดการศึกษาตามสถานศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน เพื่อที่เยาวชนจะได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป รวมถึงรัฐบาลควรจะบรรจุครูพระ เพื่อเข้าไปสอนศีลธรรมตามโรงเรียน

1.2 ในด้านตัวพระสงฆ์เองก็ควรแสวงหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน และสามารถนำไปสอนเยาวชนให้เข้าใจใน หลักธรรมแล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. บทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 118 รูป โดยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1 พระสงฆ์ควรจะไปมีบทบาทในชุมชน โดยการส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ของชุมชน เมื่อประชาชนในชุมชนหรือในส่วนตัวส่วนหนึ่งของประเทศได้รับความเดือดร้อน พระสงฆ์ควรจะเป็นผู้นำในการชักชวนประชาชนให้ร่วมกันบริจาคสิ่งของหรือเงินทองเพื่อช่วยเหลือประชาชนเหล่านั้น

2.2 วัดควรเป็นศูนย์กลางของชุมชน และพระสงฆ์ก็ควรทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาทำบุญ รวมถึงให้ประชาชนในชุมชนสามารถยืมวัสดุอุปกรณ์ในวัดไปใช้ในงานสาธารณประโยชน์ได้

3. บทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 140 รูป โดยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

3.1 การเผยแผ่ศาสนาธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนานั้น ถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของพระสงฆ์ ดังนั้นพระสงฆ์จะต้องทำหน้าที่นำหลักธรรมของพระพุทธเจ้า

ให้เข้าถึงจิตใจของประชาชน โดยการเทศนาสั่งสอน รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดี ในการประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรม

3.2 พระสงฆ์ควรจะศึกษาหลักธรรมให้เข้าใจ รวมถึงศึกษาวิธีการเผยแผ่ ศาสนธรรมให้เข้ากับสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ค่อย สนใจธรรมะ ดังนั้นพระสงฆ์ก็ต้องมีการปรับกลยุทธ์ในการเผยแผ่ศาสนาธรรมให้เข้าถึงเยาวชน

3.3 พระสงฆ์ควรจะไปสอนวิชาศีลธรรมตามสถานศึกษา เพื่อให้เด็กและ เยาวชนได้ใกล้ชิดพระและเข้าใจหลักธรรมสามารถนำหลักธรรมะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.4 พระสงฆ์ควรร่วมกันตั้งเป็นศูนย์เผยแผ่ธรรมะ ซึ่งมีกระบวนการทำงาน ที่แน่นอน มีงบประมาณจากส่วนกลางช่วยสนับสนุน และมีบุคลากรทำงานประจำ

4. บทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 75 รูป โดยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.1 พระสงฆ์ต้องมีส่วนเป็นผู้นำชักชวน ชาวบ้านจัดบุญประเพณีต่างๆ ซึ่ง เป็นสิ่งทีควรจะอนุรักษ์ไว้ และควรพยายามหาวิธีดึงให้วัยรุ่นเข้าวัด เพื่อมาเรียนรู้ประเพณีและ วัฒนธรรมอันดีงามในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ และเพื่อจะได้ปลูกฝังให้เยาวชนเหล่านั้นได้ สืบทอดประเพณีต่อไป

4.2 พระสงฆ์จะต้องมองเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นของ ท้องถิ่นเองหรือว่าของชาติและควรจะศึกษาให้เข้าใจถึงสาระของศิลปวัฒนธรรมเหล่านั้น เพื่อ จะได้แนะนำชาวบ้านได้ถูกต้อง

5. บทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 155 รูป โดยได้ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไว้ เรียงตามลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

5.1 ในสังคมปัจจุบันนี้คนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าวัตถุมีความสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิต จึงต่างคนต่างแสวงหาซึ่งวัตถุเหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นเงิน บ้าน รถ ที่ดิน เป็นต้น จนมองข้ามถึงคุณค่าของจิตใจ กลายเป็นเหตุให้คนต้องทำผิดกฎหมาย และศีลธรรม อันดีงามของสังคม ดังนั้นพระสงฆ์ควรจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณภาพของจิตใจ และชี้แนะให้ประชาชนได้มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาทางด้านจิตใจ พระสงฆ์ควรจัด สถานทีภายในวัดให้เหมาะสมและมีการจัดอบรม จิตภาวนาให้แก่ประชาชนผู้สนใจได้เข้าไป ปฏิบัติเป็นประจำ

5.2 ควรจะจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาจิตใจ ซึ่งมีการอบรมและปฏิบัติจิตภาวนา เป็นประจำให้แก่ชาวบ้าน โดยแล้วแต่ความสะดวกของชาวบ้านไม่มีการจำกัดเวลา และ ควรจะเทศนาในด้านจิตภาวนาออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์

5.3 พระสงฆ์ในแต่ละวัดควรจะมีการจัดเทศนาอบรมหรือปฏิบัติธรรมทุก ๆ วันพระทั้งในช่วงเช้าพรรษาและออกพรรษา รวมถึงวันสำคัญในทางพระพุทธศาสนาทุกวัด ควรจะมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ประชาชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY